

Lægehjælp til flygtninge under jorden – regler og praktiske forhold

Komiteen Flygtninge Under Jorden 2009

Alle læger kan behandle patienter i privat regi, med lægens eget udstyr – også når patienten er flygtning under jorden.

Alle har ret til gratis akutbehandling på offentlige sygehuse – også flygtninge under jorden.

Ved kroniske sygdomme kan flygtninge under jorden behandles på offentlige sygehuse, dog eventuelt mod betaling.

Journalføring, tavspilgt og receptudskrivelse er som ved alle andre patientkontakter.

Komiteen opfordrer til at læger ikke tager honorar for private konsultationer af flygtninge under jorden.

Generelle forhold

Flygtninge, der opholder sig under jorden, har ofte brug for lægehjælp. De er ikke omfattet af Den Offentlige Sygesikring. De er heller ikke omfattet af sundhedsordningerne på asylcentre, fordi de ikke opholder sig dér. Som oftest tør de ikke henvende sig til læger og hospitaler.

Sundhedsydelse i privat regi

Enhver læge kan – efter evne og autorisation – behandle patienter og eventuelt opkræve honorar for dette, det gælder også selvom patienten er flygtning under jorden og selvom honoraret ikke betales af Sygesikringen. Forudsætningen er naturligvis, at lægen benytter sit eget udstyr, personale etc.

En læge kan derfor godt behandle en flygtning under jorden på frivillig basis, uden honorar.

Komiteen opfordrer til at ydelsen gøres uden honorar, idet disse mennesker oftest har meget få penge.

Sundhedsydelse i det offentlige regi

Som hovedregel gælder at akutbehandling skal ydes gratis, og at behandling af kroniske problemstillinger kan ydes gratis.

Den hjælp der skal gives gratis af offentlige sygehuse står i Ydelsesbekendtgørelsen §9, stk 1:

”§ 9. En person, der ikke har bopæl her i landet, har ret til sygehusbehandling og fødselshjælp m.v. i opholdsamtskommunen i tilfælde af ulykke, pludselig opstået sygdom, fødsel m.v. eller pludselig forværring af kronisk lidelse. Hjælpen ydes på samme vilkår som til personer med bopæl her i landet under ophold i en anden amtskommune end bopælsamtskommunen.

Anden behandling kan ydes gratis, jf. Ydelsesbekendtgørelsen §9, stk 2-3

Stk. 2. Herudover yder opholdsamtskommunen sygehusbehandling og fødselshjælp m.v., når det under de foreliggende omstændigheder ikke skønnes rimeligt at henvise patienten til behandling i hjemlandet, herunder Færøerne og Grønland, eller patienten ikke tåler at bliver flyttet til et sygehus i hjemlandet, herunder Færøerne eller Grønland.

Stk. 3. For behandling, der ydes efter stk. 2, kan amtskommunen opkræve betaling efter reglerne i § 31 og § 32. Behandlingen kan dog ydes vederlagsfrit, når det under de foreliggende omstændigheder skønnes rimeligt.”

Recepter

Det er unødvendigt og potentielt farligt at bruge forkerte personnumre i forbindelse med behandling. Flygtninge under jorden har ikke personnumre, og man skal i stedet skrive navn og fødselsdato – man behøver ikke de «sidste fire» cifre med, og man behøver ikke skrive en adresse, selvom apotekerne ofte spørger om disse informationer.

Tavshedspligt

Tavshedspligten gælder uforandret ved behandlingen af flygtninge der opholder sig under jorden. Læger, apotekere, sygeplejersker ect har ikke ret til at kontakte f.eks. politi eller Udlændingesservice og videregive oplysninger om patienten, alene fordi patienten opholder sig under jorden i Danmark eller ikke ønsker at opgive personlige data med det samme.

Hvis flygtninge under jorden er ude for at tavshedspligten ikke bliver overholdt, kan de klage til Patientklagenævnet. Komiteen Flygtninge Under Jorden kan være behjælpelig med rådgivning om klageprocessen.

Se i øvrigt Sundhedsstyrelsens vejledning om sundhedspersoners tavshedspligt (http://www.sst.dk/publ/Vejledninger/02/Vejledning_sundhedspersoners_tavshedspligt.pdf)

Journaler

Folk der lever under jorden har sjældent lejlighed til at se samme læge mere én gang. Det kan derfor være en fordel at give patienten en kopi af journalen med, gerne på engelsk.

Attester

Enkelte gange er der behov for lægeattester, fx i forbindelse med ansøgninger om opholdstilladelse. Se altid patienten før du skriver en attest. Det bør fremgå tydeligt når der bruges andenhånds-oplysninger. Attesten bør beskrive symptomer og objektive fund samt konkludere i et sprog, der er til at forstå også for læsere uden sundhedsfaglig uddannelse.

Attester må ALDRIG indeholde lægens mening om patientens ansøgning eller vurdering af hvilken betydning sygdommen bør have for patientens sagsbehandling. Attesten skal forholde sig udelukkende til symptomer, objektive fund og en konklusion på disse.

Psykiske aspekter

Folk der lever under jorden kan være modvillige mod at opgive navn og fødselsdato og andre personlige oplysninger. Afdramatisering af situationen og kendskab til reglerne hjælper.

Det er en uhensigtsmæssig situation at folk opholder sig under jorden. Mange får psykiske mén eller får forværret allerede eksisterende psykisk lidelse.

Juridisk rådgivning

Komiteen Flygtninge Under Jorden rådgiver mennesker, der af den ene eller anden årsag opholder sig «under jorden» i Danmark. Komiteen opfordrer ikke folk til at leve under jorden, men forsøger at få folk “over jorden” igen og med at få afklaret en ulykkelig situation.

Link

Ydelsesbekendtgørelsen:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=9742>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=114054#Kap9>